

Posamezna šte. „Dneva“ stane 6 vin.; ravno toliko posamezna številka „Bodeče Neže“.

„DAN“ izhaja vsaki dan zjutraj; tudi ob nedeljah in praznikih. Vsako nedeljo ima humoristično prilogo „BODEČA NEŽA“. Za ljubljanske naročnike stane „DAN“ s prilogo dostavljan na dom celoletno 20 K, mesečno 1.70 K; brez priloge celoletno 18 K, mesečno 1.50 K. Za zunanje naročnike stane „DAN“ s prilogo celoletno 22 K, četrtletno 5.50 K, mesečno 1.90 K. — Naročnina se pošilja upravništvu.

Telefon številka 118.

DAN

Neodvisen političen dnevnik s tedensko humoristično prilogo „Bodeča Neža“

Posamezna šte. „Dneva“ stane 6 vin.; ravno toliko posamezna številka „Bodeče Neže“.

Uredništvo in upravništvo: Učiteljska Tiskarna, Francišanska ulica št. 6

Dopisi se pošiljajo uredništvu. Nefrankturna pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglašanje plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana na zahvalo vrsta 30 v. Pri večkratnem oglašanju po- pust. — Za odgovor je priložiti znakmo.

Odgovorni urednik Radijo Korene. Last in tisk „Učiteljske Tiskarne“.

Ruski smeh.

Rusija se smeje na vse grlo. Saj se lahko; vzroka ima dovolj. Ruski smeh je znan: to je nekaj čisto posebnega: zmes prostodušnosti in hudomušnosti. Res, Rusija se krohoče. Ta krohot odmeva po Evropi. Kaj bi se ne krohotala! Evropa je postala zanjo kakor zanimiv cirkus. Včasih je bilo drugače, ako se človek boji, se slabo zabava; Rusija pa se zdaj nikogar ne boji, zato se izborna zabava. Kaki nazori so vladali včasih o Rusiji. Kakšen strah je bila za „evropsko svobodo“ sama beseda „ruski absolutizem“. Kaj šele, če je kdo govoril o ruski knuti, o Kozakih, o sibirskih ječah. Uboja Evropa, kako se je bala teh ruskih strašil. Kako grozno se je glasilo vprašanje: ali naj postane Evropa — ruska? Kako je že rekel o tem veliki Napoleon?

Od leta 1848. je pomenila Rusija za Evropo — konec svobode. To je bilo posebno za to, ker je Rusija leta 1849. pomagala Avstriji in je užigala Mažare. Ko bi ne bila takrat Rusija posegla vmes, kdo ve, kaj bi se bilo zgodilo. Mažari Rusiji niso mogli tega nikoli odpustiti. Mažarska armada se je takrat rajše podala Rusiji nego Avstriji. Rusija je takrat priporočala milost za Mažare — kljub temu so v Aradu ustrelili 13 mažarskih generalov. Od te dobe so bili Mažari oni, ki so pod imenom „panslavizem“ opozarjali Evropo na rusko nevarnost. Menda za to, ker so se je sami najbolj bali. Mažarom so posebno pomagali Nemci — in oboji skupaj so ustvarili v Evropi mnogo predsodkov o Rusiji. Vse se je balo ruskega absolutizma in celo balkanski slov. narodi so se bali za svojo — svobodo. Avstrija je imela pri tem svoj dobiček, ker je vse iskalo zaščite pri nji. Počasi pa je prišlo spoznanje: narodi so spoznali hinavščino. Videli so, da je takozvana enakopravnost narodov prazna fraza in da stoji moč nad pravico. Zato so poiskali zaščite pri močnejšem — in so začeli iskati Rusije.

Rusija je imela o tem slabe skušnje: za zahvalo, da je leta 1849. pomagala Avstriji, je dobila — krimsko vojno in avstr. intrige na Balkanu. Za zahvalo, da je osvobodila balkanske Slovane, je dobila Stambulova in Ferdinand v Bolgariji in protirusko politiko Obrenovičev v Srbiji, Bosno in Hercegovino pa je vzela Avstrija. Za zahvalo, da je proti volji Avstrije zavladal kralj Carol v Rumuniji, je dobila protirusko politiko na Rumunskem itd. Rusija je mirno gledala vse to: sedaj pa se je vse spremenilo: vrnila se je Bolgarija in Srbija, Rumunija in sedaj jo iščejo celo Mažari.

Mažari so tatarsko zviti — in imajo svoje namene. Toda Rusija to dobro ve; zato se smeje.

Mažari imajo slab položaj in neugoden čas jih lahko uniči: odrezani so od morja — vsa njih sila je v nasilju — brez tega propadejo. Zato se boje sedanjih negotovih dogodkov.

Toda vsem je težko ustreči. Ako Rusija ugodni Rumunom, ne bo po volji Mažarom, ako potolaži Mažare, ji bodo zamerili Rumuni. Isto težko stališče je imela Rusija v razsodišču med Srbijo in Bolgarijo. Kaj šele, če bi morala razsojati med Poljaki in Malorusi. Rusija pa se danes tudi tako zaveda svojega Slovanstva, da ne bo pozabila, da so na Mažarskem — Slovani, in da trpi Hrvatska pod mažarskim nasiljem. Kako se bo vse to končalo?

Rusija ima moč, zato se obračajo vsi k nji za rešitev. Zato se Rusija smeje, ko gleda pred seboj dirinaj, v katerem hočejo potlačiti narodi drug drugega. Kako bo rešil ruski stric to zapleteno vprašanje?

Iz Voloske-Opatije.

Sestanek dveh ministrov v Opatiji. O sestanku ministra Berchtolda in di San Giuliana v Opatiji pisalo se je toliko službeno in neslužbeno, da se pač ni izplačalo, da bi v tedanjih časih tudi dopisnik „Dneva“ svoj jezik brusil. Sprejem ministrov je bil skozinskih oficijeln, Volosko-Opatija je bila zavita v hrvaških zastavah, ki so ponosno plapolale nad hišami in nad glavami sprehajajočih se ministrov. Vse to, posebno pa hrvaški pozdrav našega občinskega načelnika g. dr. A. Stangerja, je povzročilo toliko vika in krika v Izraelu! Saj pa tudi ni malenkost, če Italijani vedno kriče v tu- in inozemskih novinah o italijanski Istri, ko pa pride italijanski minister tu sem, pa ne sliši drugega kakor hrvaško in slovensko govornico, ne vidi drugih zastav, kakor hrvaške in slovenske trobojnice. Mož se je vedno dobrovoljno smehljaj, ko je vse to videl in slišal, pa si je gotovo tudi svoje misli in je še gotovo od tu s trdim prepričanjem, da so istrski Italijani, kolikor jih je, čisto navadni revčki-priseljenčki.

O obisku ministra Berchtolda pri okrajnem glavarju v Voloski. V času ministrovega bivanja tu v Opatiji podal se je tudi nekega dne gospod grof proti okrajnemu glavarstvu v Voloski. Odpre vrata pri vodu in jo veka kar po stopnicah proti sobi okrajnega glavarja g. barona Schmidta. Ko pride v predsobo, naleti pa tu na našega rojaka g. R. Jenkota, ki ima poleg drugega dela tudi dolžnost, da pazi, da se kdo neprijavlja

ne zaleti kar naravnost v sobo gospoda glavarja, ki postane v takem slučaju precej nervozen. Ko g. Jenko zagleda tujega gospoda, ga lepo vpraša, kaj želi, na kar mu gospod minister Berchtold odgovori, da bi rad govoril s gospodom glavarjem. »No«, pravi gospod Jenko, »malo počakajte, da vprašam, če Vas smem notri spustiti«, in gre naznaniti gospodu glavarju, da želi neki gospod ž njim govoriti. Gospod glavar se je po svoji navadi malo otrese — potem je dal pa le dovoljenje, da se pusti čakajočega gospoda k njemu, tudi gospod Jenko je dal tujcu v predsobi to razumeti. Menda ne s tresočimi nogami, stopil je gospod minister Berchtold v sobo k gospodu okrajnemu glavarju baronu Schmidtu, ki je ob pogledu na to prikazen malo zatrepetal, a takoj celo stvar popravil na način, da sta se gospoda prav sladko nasmejala, a zunaj jima je gospod Jenko sekundiral.

Di San Giuliano in naši kraji. Minister di San Giuliano se naših krajev kar nagledati ni mogel in je rekel, da je pač slišal o lepoti avstrijske rivijere, ali take krasote si ni predstavljal. Minister je bil vedno zelo dobre volje, in se je kaj rad s svojim kolegom, pa tudi sam v prostem času sprehajal po Opatiji, kjer ga je občinstvo zelo ljubeznivo v hrvaškem jeziku pozdravljalo in s tem dokazalo, da Slovani niso tako divje ljudstvo, kakor se jih po novinah slika.

Nesramnost reških renegatov. V soboto zvečer priredilo se je v kavarni Kvarnero na čast obeh ministrov poslovilni večer. Ko so reški renegati to zvedeli, hoteli so prirediti izlet v Opatijo in se udeležiti zabave v kavarni Kvarnero, kjer bi s svojo kulturo vsaj malo pokazali, da živijo na našem jugu, tudi nekoliko ljudi, ki znajo v italijanskem jeziku zatuliti »Evviva«. Za to nakano zvedelo se je pa pravočasno in je bilo tudi preskrbljeno dovolj mrzle kopolji, seveda ne prostovoljne, za celo bando, ki bi se postopila priti rušiti mir v Opatijo. Ker se je pa to tudi njim sporočilo, jim je pa sree se pravočasno zlezlo v hlače in so ostali raje pri peči doma. Od take bande, ki v Reki vse, kar je slovanskega pobija s kolom, si pa vendar ne bomo pustili dopasti, da nas v naši hiši izživa in to še pri taki priliki.

Volitve delegatov v okrajno bolniško blagajno v Voloski. Vodstvo te okrajne bolniške blagajne je že od prvega početka v rokah hrvaške narodne stranke, kar pa posebno nemškimi privranci nikakor ni prav. Hoteli bi, da se polaste te institucije, pa so sami preslabi, zato so pa pritegnili k sebi tudi tuje delavce slovanske narodnosti, katere so pre-

parirali, kakor povsod, v internacionalne soc. demokrate, in tako združeni naskokujejo pri vsakih volitvah narodno trdnjavo, pa si polomijo vedno na obzidju zobe. Tako je bilo tudi pri zadnjih volitvah, ki so se vršile dne 5. aprila t. l. Naročili so že pred volitvami gosp. E. Kristana iz Ljubljane, da jim pomaga pri njih nečistem delu, ki se je temu pozivu tudi dvakrat odzval. Kako se je godilo našemu idealistu, to ve sam najbolje, mi mu pa moramo reči edino to, da so naši književniki in pesniki rekli, da so si Kristana, sodeč ga po njegovih delih, čisto drugače predstavljali. Naj nam g. Kristan oprost, da ga nismo branili, čeprav se nam je žalost srce trgalo, ko smo morali gledati, kaj se godi. Toda zameriti se nam tudi to ne more, ker se ga je že ob prvem javnem shodu v Kastavščini opozorilo, da to ni teren za take stvari, da se drugače ne izrazim.

Na dan samih volitev prišel je pa socijem pomagat poslanec Oliva iz Trsta, ki se je pa nekam skril, da ga sploh ni bilo videti. Pri volitvah so prodrli, kar se samo po sebi razume, delavci in gospodarji narodne stranke. Ko so to socialni demokratje videli, so pa brzo poslali Olivo nazaj v Trst, kjer naj gre takoj k namestniku in ga naj nafarija, da je hrvaška narodna stranka, videč, da imajo socialisti večino v enem volilnem okraju, razveljavila volitve in razpisala nove volitve za velikonočno nedeljo. Gospod namestnik tega sicer ni verjel, ampak je pustil obustaviti volitve, ki bi se po izjavi Olive morale vršiti na velikonočno nedeljo in zahteval, da se volilni akt njemu na pregled predloži. Ali bo pogledal, ko bo videl, da so se volitve vršile ob kontroli 4. (reci: štirih) okrajnih komisarjev, ki ne morejo potrditi nobene neekorektnosti s strani narodnih delavcev, pač pa o neekorektnostih socijev. Vidite, gospod Kristan, s takimi ljudmi se vi ukvarjate. O stvari se bo še govorilo.

Volilno gibanje v Istri.

S Koprščine nam poročajo, da je volilno gibanje za predstoječe deželnozborske volitve tam v polnem tiru. Vršilo se je že več zaupnih sestankov in shodov, na katerih se je opažalo veliko zanimanje volilcev. Politično društvo za Hrvate in Slovence v Istri doslej še ni proglasilo oficijelno svojih kandidatov, vendar je gotovo, da postavi za kmečke občine koprškega okraja dosedanjega poslanca prof. Matko Mandiča v Trstu in nadučitelja Josipa Valentiča pri Sv. Antonu. Kot kandidata splošne kurije imenujejo dekana Matevža Škrbca v Krkavcih. Proti tej kandi-

daturi pa se izražajo od strani nekaterih volilcev pomisleki, češ, da je že Mandič duhovnik in torej ne bi kazalo, da bi med tremi poslanci koprškega okraja bila dva duhovnika. Ker je pa dekan Škrbec priznan rodoljubljen duhovnik in vnet naroden delavec, je brezdvomno, da bo ko- nečno tudi njegova kandidatura sprejeta in da bo izvoljen tudi on brez resnega protikandidata.

Glasilo italijansko nacionalno-liberalne stranke „Giornaleto“ objavila dve zaupni pismi, ki sta jih naslovila poreški škof Pederzoli in drž. poslanec Spadaro na italijanske župnike poreške škofije. S tema pismoma se vabijo vsi župniki na dan 23. t. m. na posvetovanje v zadevi istrskih deželnozborskih volitev v puljsko župnišče. V škofovem pismu je rečeno, da ne gre pri predstoječih volitvah za narodni boj, ampak le za krščanska in protikrščanska načela. Vsled tega škof polaga župnikom na srce stvar Kristusa in duhovnike, naj se gori omenjenega posvetovanja udeležijo ter delujejo za dober in srečen izid volitev. — To pismo poreškega škofa Pederzolija je vzbudilo veliko razburjenje v italijanskih krogih, ki očitajo škofu, da hoče s tem priti na pomoč Slovanom.

Štajersko.

Pišekove tožbarije. Kot smo že včeraj poročali, tožijo posestnika Lobnika sedaj privrženci poslance Piškega. Nagnali so k pričevanju celo vrsto ljudi, ki pa, na tožiteljev veliko žalost, niso mogli prav ničesar proti Lobniku v resnici obtežljivega izpričati. Značilno za klerikalno gonjo je tudi, kaj vse so peljali v boj proti Lobniku! Očitali so mu, da je nekoč, menda pred dvemi leti, pustil na vernih duš dan v svoji gostilni igrati orhestrion... Pomislite: Lobnik, kot krčmar na deželi ima svoj orhestrion, pride ta, pride oni in vrže v avtomat groš. Lobnik je dejal in z njim večina prič, da se to ni na omenjeni dan nikdar zgodilo in da še k vsem svetnikom tega ni trpel in vselej po možnosti preprečil. Značilno za ta ostudni boj je tudi, da so vedele priče povedati, da je Lobnik takoj, ko je bil prvič kaznovan, zapiral točno vselej že ob 10. uri zvečer in so od njega odhajali gostje v druge slivniške krčme — ki jih pa župan in poslanec Pišek nikdar ni nadlegoval... Ker je konečno moral sodnik priti do spoznanja, da je cela stvar zgolj le strankarsko-vaška politika, je prigovarjal obe stranki za mirno poravnavo doma, ter preložil do nadaljnjega obravnavo na nedoločen čas. Obe stranki ste namreč zahtevali še pred tem sodnikovim poskusom, da se zasliši še par drugih prič. — Klerikalci so pričeli proti

LISTEK.

M. ZEVAKO:

Srce in meč.

Roman iz francoske zgodovine. (Dalle.)

Kapitan se je sključil v dve gubi in odšel.

»In zdaj sir,« je rekel Franc de Monmoransi, »moram povedati vašemu Veličanstvu, da sem ga prišel prositi pravice in da hočem obtožiti pred njegovim obličjem maršala Danvilskega verolomnosti, prevare in zločinske ugrabitve. Ah, sir,« je dodal strastno, videč, da se je kralj zganil, »saj vem, kakšna beseda vam je na jeziku! Reči mi hočete, da so v Parizu sodišča in da naj se k njim obrnem s svojo tožbo! Toda vi, sir, ste sami prvi sodnik svojega kraljevstva! In jaz ne apeliram samo na vašo vladarsko pravičnost, marveč tudi na vašo čast! Strašne reči, ki jih imam povedati, naj ostanejo tajne, sir! Rajši, kakor da bi jih izročil v pašo sodnikom in povzročil škandal, od katerega bi ostal večer morda slavnemu imenu, ki sem mu žrtvoval vse, kar je mogoče. Žrtvovati, rajši, sir, poiščem sam svojo pravico!... Vaše Veličanstvo me bo razumelo takoj... Za žensko gre... za dve ženski... dve mučenici... Eno hčer je zadelo že ob njenem roistvu

najstrašnejša nesreča, kajti oče jo je zapustil... Druga, mati, pa je vredna usmiljenja zaradi dolgega, krivičnega trpljenja, ki ga je prenašala molče; vredna je obudovanja že zaradi samega tega molčanja...«

»Gospod maršal,« je rekel kralj z ganjenostjo, ki je ni mogel brzdati, »ker želite, hočem biti razsodnik v tej reči. Vaše besede in vaša razburjenost mi pričajo, da gre v resnici za važno stvar. Govorite torej brez strahu. Zagotavljam vas pravičnosti in molčanja, za katero se potegujete.«

»Vaše Veličanstvo me obsiplje z dobroto, in vprašujem se, kako mu dokazem hvaležnost, katere mi prekipava srce... Toda, sir, baš zaradi važnoosti očitkov, ki jih hočem uveljaviti zoper svojega brata — ali ne bi bilo bolje, da počakam njegovega prihoda, preden se spustim v podrobnosti?«

Res je, maršal, prav imate. Tem besedam je sledilo dolgo molčanje, polno zadrege; trajalo je skoro pol ure. Kralj se je zamišljal v svojo razdraženo radovednost. Pardajan je ugibal sam pri sebi, kakšen bo konec te stvari, a maršal je upiral pogled v vrata.

Naposled je vprašal kralj: »Vendar pa bi mi lahko povedali že zdaj, kdo sta ti dve ženski?« »Da, sir, dve ponižni delavki.« »Delavki?« je vzkliknil Karel IX. »S kakšnim delom pa se ukvarjata?«

»Z vezenjem, sir; s tem si služita svoj pičli vsakdanji kruh.«

Ko je izrekel te besede, je zamahnil maršal v gesti divjega obupa.

»In kje sta prebivali?« je nadaljeval kralj. »Tudi jaz sem se že zanimal za vezenje grbov, in zdaj se mi, da poznam v Parizu pet ali šest delavk, ki so edine zmogne izdelati dovršeno vezenino.«

»Sir, bivali sta v ulici Sen-Deni.«

»V ulici Sen-Deni!« je vzkliknil kralj. »Ali ne nasproti neke krčme?«

»Nasproti gostilne pri Vedeževalki, sir!«

»Je že tam, da!« je vzkliknil kralj in plosnil z rokami.

»Poznam jo! To je gotovo najspretnejša vezilja grbov in gesel, kar jih je v Parizu.«

In z usmevom, polnim nežnosti, se je spomnil Karel IX. prizora, ko je poklonil Mariji Tuševi vezenje, izvršeno po umetnici iz ulice Sen-Deni.

Maršal je osupnil in gluh nemir mu je napolnil dušo spričo tega nepričakovane dogodka.

»Ali vas to preseneča?« je dejal kralj z nekakšno melanholijo. »Resnica je. Rad se izprehajam sam po Parizu, preoblečen v meščana. Veste, gospod maršal, človek se tu intam dolgočas v Luvru. Ako imate vi svoje skrb, imamo mi tudi svoje. In takrat poiščemo, kjer ga moremo najti, iskren smehljaj, prisrčen sprejem, ustnice, ki ne lažejo, čelo, na katerem lahko čitamo kakor

v odprti knjigi... Na takih izprehodih sem imel priliko, iskati spretno vezilje za neko delo, ki... mi je bilo milo in drago. Našel sem to veziljo, takšno, kakršne sem si želel, diskretno, ne zvedavo, pridno, pravo čarodajko v izvrševanju takih del... prebivala je tam, kakor pravite... očitno je, da gre za žensko, ki jo imate v mislih.«

Od silnega razburjenja je bil prebledel Franc Monmoranski kakor zid.

Kraljeve besede so mu bile jarko osvetile ponižno in bedno življenje obožavane žene... nje, ki jo je bil on sam zapustil, zavrgel in obsodil v trudapolno borbo za vsakdanji kruh!

Med kesanjem, obupom, ljubeznijo in maščevanjem se je bil v njegovi duši eden tistih strašnih bojev, ki so sposobni zmešati tudi najbolj urejene mozgane.

Trepetaje, z znojem tesnobe na čelu, je poslušal podrobnosti, ki jih je navajal kralj, in bridko se mu je krčilo srce.

Karel IX. pa je nadaljeval zamišljeno, sledeč spominu, ki ga je vodil k Mariji Tuševi:

»Imenovali so jo črno damo...«

Maršalu je izbruhnila bol. Inten- nije mu je napelo prsi. In odgovoril je z glasom, hripavim od obupa:

»Črna dama!... Kako ne bo črna dama, ko je bila oropana imena, imetja in stanu, obsojena v gorje po dveh, izmed katerih je bil eden pro-

klet, drugi pa podel zločinec! Proklet sem jaz, zločinec, sir, pa je moj brat!... Proklet — jaz, ki me je oslepila ljubosumnost, da sem verjel golemu videzu... jaz, ki celih sedemnajst let nisem maral polzvedovati, ali je mrtva ali živa!... Črni dami, sir, je ime Ivana, grofica Pjen- ska in Maržanski! Ime ji je vojvodinja Monmoranski!...«

Mrklega lica in osuplih oči je poslušal kralj to razodetje. Obotavljaje se mu je poznalo na obrazu.

Namršil je obrvi.

Vedel je o Ivani de Pjen, kar so vedeli vsi: da je bila poročena skri- vaj s Francem Monmoranskim, a zavržena po prizadevanju starega konetabla pri kralju Henrik III. in po prizadevanju kralja Henrika III. pri rimskem dvoru.

Vedel je vrhu tega, da je živela njegova naravna sestra Diana, ki je postala Franceva žena, vedno ločena od maršala, in zaslužil je pred seboj enega tistih strašnih srčnih in rodbinskih problemov, ki jim pamet sama zase ni nikoli kos.

Maršal je čital na skrčenem obrazu Karla IX., kaj se godi v njegovi duši.

»Sir,« je vzkliknil, komaj diha- »saj zdaj ne gre za to, da se kak zakon razreši ali obnovi. Samo na vašo pravičnost hočem apelirati... prositi vas hočem pravice za dve nesrečnici, ki jima je vzeto po tolikih izkušnjah še tisto malo sreče, ki jima je bilo ostalo!

* Majhen vzrok — velike posledice. Na morskem bregu v Opatiji je padla privatistinja Janina Letscher vsled slabega držaja v globčino in se je težko poškodovala. Letscherjeva je vložila vsled tega tožbo pri deželnem kot civilnem sodišču na Dunaju in zahtevala 37.000 kron. Proces se je preložil.

Važno vprašanje.

Ljubljana — in banke.

Ljubljana nima zdravih tal, nima dobrih iniciativ. Ljubljana je postala naša prestolnica, središče Slovencev sploh, toda ne iz sebe, ampak od zunaj, od periferije slovenskega ozemlja. Ljubljana se krepi, množi telesno le od sile, od sokov, ki ji prihajajo od zunaj; njen duševni in kulturni napredek prihaja tudi od zunaj, od periferije. Ljubljana se je temu vplivu branila, ali se je naposled udala, ker se je morala udati, ker je zunanji pritisk bil jačji. Ne periferija, ampak Ljubljana je imela predsojda o periferiji, zato pa je tudi izgubila politično vodstvo nad vsem Slovincem, a gospodarskega prvenstva si ni znala do danes pridobiti.

Vse to nam je dobro znano. Rojstni kraj »Slovenskega Naroda« ni v Ljubljani, ampak v Mariboru. »Slovenska Matica« ne bi nastala brez zunanje iniciative. Temelja »Čitalnice« so gradili najprej drugod, potem šele v Ljubljani, največje knjižno podjetje živi v Celovcu. Tako se je razvijalo življenje na kulturnem polju, a nič boljše na gospodarskem polju. Prvo zadružno nam je osnoval v Ljubljani Čeh Horak, največji hranišnični zavod so osnovali Nemci, in vse kreditne zavode (banke) so imeli v Ljubljani v rokah Nemci. Še danes nas v bančni stroki in v kapitalistični moči nadkriljujejo v Ljubljani Nemci, torej v mestu in v deželi, ki je čisto slovenska. Nemške denarne konkurence in premoči nismo strli do danes in je ne bomo niti oslabili. Ljubljana je mesto brez širokega obzorja, ker vodilne moči ne poznajo situacije, ker od sebe dalje ne vidijo in ker nimajo pred očmi, da je naša gospodarska sila zasigurana le v vzajemnosti Slovencev in Slovanstva. Trdno sem prepričan, da je v Ljubljani prostora še za dve banki, ali da celo za tri, ki bi lahko živele od domačinov, in ne bi mogle izpodrinuti tujega kapitala, ki nas podpiranja ne samo na slovenskem ozemlju, ampak se udomačuje po Hrvatskem, po vsem Balkanu, sega do Carigrada in dalje do Bagdada.

Vse naše velike ideje niso vzrasle na ljubljanskih tleh. Ideja slovensko-hrvatskega jezikovnega jedinstva ni imela svoje zibelke v Ljubljani, ampak na Štajerskem, koder so jo gojili in negovali njeni propovedniki in apostoli Trstenjak, Kočvar, Vraz. Danes smo že tako napredovali, da verujemo, da so Slovenci, Hrvati, Srbi in Bolgari en narod. Ta ideja bode preosnovala naše gospodarsko življenje in bode dala novo smer. Češkoslovenska vzajemnost je še mlada, ali se je vkoreninila vsaj v inteligenci. A da vsi oni Slovani bodisi Čehi, Rusi, Poljaki, Hrvati, Srbi ali Bolgari, spadamo v eno kolo, da smo eno deblo in da to čutimo v sebi in da n. pr. ne smatramo več Čeha ali Hrvata za tujca, to nas je naučila zadnja balkanska vojska. Vsak Slovenec mora želiti in mora biti prepričan, da nam narodno edinstvo in enota mora biti vzor na gospodarskem polju. Kakor z narodnega stališča ne smemo n. pr. nobenega Hrvata smatrati na slovenskem ozemlju za tujca, tako tudi ne smemo nobenega Slovana, pa naj prihaja od Neve ali Labe, ali z Balkana, smatrati za tujca, ako se nam pridruži na gospodarskem polju. Vsakdo se nam sme pridružiti, kdor je Slovan, kajti kdor je Slovan je tudi Slovenec, Hrvat, Srb, Bolgar, Čeh, Poljak in Rus. Kdor pa je le Slovenec in le Slovec, ta ni Slovan.

Menim, da se je na izključno slovensko stališče postavil »Slovenski Narod«, ko je prinesel članek, v katerem trdi, da nas bodo Čehi gospodarski podjarmili. Kako more kdo danes trditi, da nas bo Čeh podjarmil, saj je Čeh ravno tako Slovan, kakor je vsak Slovenec Slovan ali bi moral biti Slovan.

Neka Češka banka se hoče ustanoviti v Ljubljani in radi tega se mora podreti češko-slovenska vzajemnost. Tvrdisi se očita egoizem? Mislil, da na to vprašanje vsak človek odgovori. Vprašam Slovence, ali je dobro, da imamo »Slavijo« v Ljubljani, ali pa bi bilo bolje, da podpiramo Assicurazioni in Adriatica in nemško zavarovalnico v Gradcu? Nihče ne bo danes dvomil, kaj je prav. Ali Ljubljana res ne ve, kaj je narod. Osamosvojitve in kaj je gospodar, osamosvojitve. Ne govorimo o tujcih, kadar govorimo o Čehih.

Cehi nam niso tuji. Nemški listi se nam smejejo. Ko pa bi vedeli, da ljudje včasih napadejo Čeha iz svojega egoizma, ne iz narodnega egoizma, in ki branijo kot delničarji nemške denarne zavode, potem bi se ploskali.

Cehi prodirajo na jug, na Balkan. Stopili so tudi na hrvaško ozemlje. Strokovni listi so to presojali in izjavili, da češki kapital blagodejno vpliva na gospodarske odnose. Odveč je, da se o tem piše, saj bi vendar moralo biti jasno, da je to naravna stvar. Samo mi Slovenci ne vidimo, da smo gospodarski podjarmljeni, pa ne od Čehov, ampak od Nemcev. Nimamo o vseh strokah statističnih podatkov ali vendar smelo trdimo, da nas nemški kapital najmanj trikrat nadkriljuje in da je njegov naval na naše zemljo od dne do dne silnejši.

(Op. uredništva. Prinašamo ta članek, ne da bi se z njim popolnoma strinjali. Priobčujemo ga za to, da se slišita »oba zvana«. Pripomniti je treba, da je geslo »egoizma« izšlo iz čeških vrst, razglasil ga je Para v »Přehledu«. Izvajalo pa se je to geslo pri nas doslej posebno v Trstu in to — kakor se je večkrat slišalo — v škodo slovenske in slovenske stvari ob Adriji. Proti temu so se oglasili slovenski listi. Vprašanje je važno in sedaj je vrsta na Čehih, da odgovore.)

Ljubljana.

— Špijska »Neža«. Nedeljska številka »Bodeče Neže« bo posvečena — špijonom. Ta golazen se je pri nas tako razlezla, da jo mora tudi »Neža« malo pobosti. »Neža« bo imela pa tudi prav lepe slike iz naše domače politike. Zato ne pozabite v nedeljo na »Nežo«.

— Le v visoke vrhove lete strele, na ta rek smo se spomnili, ko smo čitali poročilo, da vlada ni odobrila volitve ravnatelja Ivana Hribarja kot zastopnika krajske trgovske in obrtniške zbornice v državni železniški svet. »Grazer Tagblatt«, s katerim ima vlada zveze, pravi, da Hribar ni potrjen radi »panslavistične Umtriebe«. To se pravi, če nisi nemškar, nimaš zaupanja vlade. Ivan Hribar bo pa tudi to lahko prenesel, kot je prenesel že marsikaj drugega.

— Mato več obzira do delavcev. V Mostah delajo vodovod. Te dni so vozili tam delavci cevi. Vozilo so jih preko polja 700 korakov daleč, kar je bilo precej nerodno, ker se še poznajo razori. Neki delovodja se je jezil, da niso delavci v podnevu zvozili vseh cev, na kar mu je neki delavec povedal, da svoje niti gide prevažanja. Gospod pa mu je takoj rekel: če ni zanj, pa naj vzame bukele in gre. Med tem je prišel še neki drugi gospod in je rekel: »Kar v — ga suni, saj ni za nobeno rabo. Jaz mu bom že dal vardo.« Delavec je vzel sukajo in odšel. Kdaj se bodo ljudje naučili, da je delavec tudi — človek?

— Nemška »skromnost«. V graškem »Suffenblatu« se pritožujejo ljubljanski verniki tega preroka, da se v Ljubljani zato ne more razviti tujski promet, ker se Slovenci trudimo dati Ljubljani samoslovenski značaj — z javnimi nadpisi itd. Vse bi moralo biti v Ljubljani dvojezično t. i. tudi nemško, ne samo slovensko in iz vseh delov sveta bi prihajali v naše lepo mesto tuji in prinašali milijone, ker v nemški »svetovni« jezik je naravnost zaljubljen ves svet. Tako mislijo ljubljanski domišljivi kazinoti, ki so pravzaprav še zelo skromni, ker bi se navsezadnje zadovoljili za enkrat z dvojezičnimi nadpisi in ne zahtevajo še kar samonemški. Seveda, ko bi bili v Ljubljani dvojezični nadpisi in se tujski promet (na katerega nadpisi čisto nič ne uplivajo) vseno ne bi povečal, bi tarnali kazinoti v svojem organu, da so temu krivi dvojezični nadpisi in bi zahtevali samo nemške. Pa ne bo nič, Miheli, Ljubljana bo postala še bolj slovenska kot je, četudi poskuša vlada ovirati ta naravni razvoj z importiranjem nemških uradnikov in drugih »kulturonoscev«.

Ojki! Včerajšnji koncert »Glasbene Matice« je uspel nad vse sijajno. Gospa F. Hermsdorf-Bilnova je dobila za svoje krasno petje lep šopek, g. Levar in gđ. C. Severjeva sta izborna dovršila svojo težko partijo. Istotako je bila naloga zbora in orkestra pod vodstvom ravnatelja g. Hubada izborna rešena. Mnogobrojno občinstvo je napolnilo dvorano, posebno iz dežele in živahno aklamiralo skladatelja.

— Kako se oddajajo javna dela. Splošno je že znano, da se dela sedaj nov Sentjakovski most in delo tega mostu je pa prevzela firma Pittel & Brausewetter. Ta firma je delala tudi jubilejni most v Ljubljani. Za to delo so se zavzemale tudi druge firme, med njimi je bila tudi firma Rella in Nečak, katera gradi kanale nabiralnike, svoje delavce

plača pa boljše kakor so drugod plačani. Akoravno je bila ta firma za celih 9400 K cenejša, kakor je Pittel in Brausewetter, se je vsejedno oddalo delo, dražjemu ponudniku. Razlika med delom je pa tako malenkostna, da ni vredno, da pride v poštev! Ta svota bi se bila tukaj lahko prihranila in s tem denarjem naj bi se bili delavci boljše plačevali. Ako ima človek dosti medu, tedaj ga po zidu maže. Delavci pri tem delu so pa tudi izborno plačani in zaslužijo za 11urno trudopolno delo, katero traja cel čas na pekočem soncu — celi 2 kroni 60 v. Dočim jih plačuje Rella in Nečak 3—4 krono dnevno. S temi beraškimi vinarji, naj potem ubogi delavec, preživlja in oblači sebe in svojo družino — ob tej neznosni dragini? Pripomnimo, da ta most gradi država, mesto bo pa k temu prispevalo za hodnike svoto 40.000 K. (Priobčujemo, kakor smo prejeli.)

— Nemškutarjenje po Ljubljani. Verjemite nam, gospod urednik, da takega nemškutarjenja, kakor je sedaj, menda ni bilo še nikoli v Ljubljani. To pa povsod, kamorkoli se človek obrne, najbolj pa še po tivoljskih parkih. Še celo moški so nam začeli sedaj zbijati švabščino. Najbolj pa seveda, kar je samoobsebi umljivo, mamice in njihove nadebudne hčerke. Prideta vam dve skupaj, sedeta na klop in začneja se pogovor, seveda nemško, ker je to »noble«. Zadnjič je prišla žena nekega advokata, s svojimi otroki in pestunjo, toda slišati ni bilo drugega — kakor samo švabščino. Ljubljanci zahtevajo, naj bodo ljudje narodni v Trstu, v Mariboru, v Gorici itd. — sami pa so v tem oziru najslabši. To je pač žalostno.

— Karambol. Te dni se je peljal neki pleskarski pomočnik v diru po cesti iz Zgornje Siške v Spodnjo Siško. Ko je zavil v gotovo stransko ulico, se je zaletel v nekega kolešarja, ki se je pripeljal njemu nasproti. Razume se, da sta oba kolesarja padla na tla in da sta se poškodovala. Tudi kolesi sta potrti.

— Zlobnost. Neki samski brivski pomočnik je pred nekaj dnevi prerezal nekemu hotelirju kolo, ki ga je ta pustil nekaj časa pred neko gostilno na Marije Terezije cesti. Škoda znaša petdeset kron.

— Težka telesna poškodba. Neki kovaški pomočnik je preteklo soboto večkrat porinil v Štepanji vasi nož v posestnika Leopolda Mehleta, s katerim se je začel pri igri prepirati. Mehle ima težke telesne poškodbe.

— Tatvina. Tovarniškemu delavcu Francetu Prosenju iz Zgornje Siške je bila te dni ukradena iz spatnice srebrna žepna ura, srebrna verižica in dvanaest žepnih robcov.

— Amerikanec. Na tukajšnjem glavnem kolodvoru je bil aretiran delavec Štefan Niševič iz Gline na Hrvatskem. Niševič je imel tuj, ponarejen potni list, s katerim je hotel v Ameriko. Deželno sodišče bo z Niševičem spregovorilo važno besedo.

— »Sokol v Štepanji vasi« opozarja vsa bratska društva, prijatelje Sokolstva in sploh vse ljubitelje narave na svoj pomladanski pešizlet v krouji, ki ga priredi dne 3. majnika t. i. čez Janče v Litijo. Ker je Janče znan kraj in ima krasen razgled naj noben ne zamudi tega lepega majnikovega izleta. Podrobnosti se objavijo! Nazdar! Odbor.

— Izgubila se je mlada psica rjave, dolge dlake, z znamko »Vič 42« — najditelj naj jo odda poštnemu asistentu Eppichu na glavni pošti.

— V mestni klavnici se je od 5. aprila do 12. aprila 1914 zaklalo: 66 volov, 3 biki, 5 krav, 88 prašičev, 185 telet, 18 kostrunov, 130 kozličev. Vpeljanega mesa je bilo 363 kg. Zaklane živine se je vpeljalo: 1 prašič, 111 telet, 1 kostrun, 35 kozličev. Opomnja: 2 govedi z malimi zobmi.

— Umrlj so v Ljubljani: Karel Korošec, nadspredvodnik sin, 12 let. — Stanislav Grunder, potnik, 75 let. — Anton Fras, prodajalec, 15 let. — Josip Tomažič, mestni delavec, 63 let. — Matija Južnik, poljski dninar, 63 let. — Alojzij Schöber, železniški strojevodja v pok., 56 let. — Ivana Debevc, železn. spredvodnika hči, 15 mesecev. — Matilda Repotočnik, hči sedlarskega pomočnika, 3½ mes. — Fran Bučar, plinar-nični delavec, 32 let.

— Cirkus Kratayl. Včerajšnja predstava je zopet pokazala, da je to eden najboljših cirkusov te vrste. Najbolj je ugajal, kakor vedno ministr Ambrosi in gđ. Marija. Krasni konji, ki jih ima g. lastnik, krasno zdresirane, so občinstvu jako ugajali. Skratka, cirkus zadovolji vsakega in v vseh točkah in ga vsled tega priporočamo.

— Kinematograf »Ideal«. Danes zažnji dan izvrednega in velikanskega sporeda z senzacijsko vohunsko dramo v šestih delih »Skrivnostni X«. Jutri v soboto »Boj za življenje«, krasno kolorirana drama iz življenja v štirih delih v glavni vlogi

TRST Odlikovana pariška čevljarna **TRST**
(Calzoleria Parigina).

Velika izbira čevljev za gospode, gospe in otroke.
Cene zmerne. Cene zmerne.

Ulica Carducci števil. 15.

Mad. Gabriella Robinne najkрасnejša žena Pariza.

— Loterijske številke. Trst: 22, 72, 50, 89, 33.

Trst.

Končno vendarle. V zadnjem času se je večkrat pojavil neki človek pri raznih družinah kapitanov in mornarjev, a vedno le takrat, ko ni bilo doma gospodarja. Gospodinja je dejala, da je poslan od njenega soproga, ki zahteva toliko in toliko denarja, kar potrebuje nujno. Goljufije so se temu človeku večkrat posrečile. Policija pa mu ni mogla priti na sled. — Pred kratkim pa je bila ukradena Jožefu Kliskiču, kuharju na parniku »Giuseppina«, skoro nova obleka, strojniki pa zlata ura z zlato verižico. Vse to je bilo ukradeno iz kabine omenjenih mornarjev. Kdo naj bi bil tat? — V torek je šel Kliskič po mestu in v eni izmed gostilen v starem mestu je zagledal Jurija Micolesina, krmilarja na parniku »Giuseppina«, ki je nosil njegovo (Kliskičovo) obleko. Dal ga je aretirati. — Policija je dognala, da je bil Micolesin, ne samo tat obleke in ure, ampak tudi avtor vseh tistih goljufij, ki so se vršile pri raznih družinah mornarjev in kapitanov. Zanimivo je, da je izvelekl Micolesil 20 K tudi od žene Jožefa Vidulica, kapitana parnika »Giuseppina«.

V Trstu imamo zopet krasno pomladansko vreme. Danes, v sredo, je dosegla temperatura + 20 stopinj Celzija.

Tržaški škof Karlin se je odpeljal te dni v Rim. V torek ga je sprejel papež v dnevi avdijenci. Povrne se v kratkem.

Poškodoval tovariša na morju. Na parniku »Sofia Hohenberg«, ki je vozil iz Novega Jorka v Trst, sta se nahajala tudi mornarja Simon Teros, star 18 let, iz Zatonja (Dalmacija) in Mijo Vujč, star 19 let, tudi iz Dalmacije. Tovariša pa si nista bila posebno prijateljska; sporekla sta se pogostoma med seboj. Posebno hud je bil Peros. Ta je vedno iskal prilike, da bi mogel ohladiti svojo jezo nad tovarišem Vujčem. — Dne 4. t. m., ko se je nahajal parnik na visokem morju, sta delala oba na krovu parnika. Slučaj je nanesel, da sta bila sama. Peros ni mogel ostati mirn, kmalu se je pričel pričkati s svojim tovarišem, ki pa seveda tudi ni držal jezika za zobmi. Prišlo je tako daleč, da je prišel Peros biti tovariša po glavi z železno palico. Vujč so našli na tleh v nezavesti; na glavi je imel tri težke rane. Odnešen je bil v sobo z bolnike, kjer mu je obvezal rane parniški zdravnik. — Ko je prišel Vujč po dolgem času zopet k zavesti, je povedal, da ga je napadel Peros. Mornarja Perosa so zaprli v posebno kabino. — Pred par dnevi pa je dospel parnik »Sofia Hohenberg« v Trst in kapitan parnika je izročil zaprtega Perosa policiji, ki ga je odvedla v tržaške zapore. — Vujč se počuti bolje.

Tudi uspeh. V torek pop. je zagledal eden izmed strežnikov, ki je pravkar prišel v ulico Alice, da stoji pred neko vilo trije mladeniči in brbajo nekaj okoli vrat. Stražnik

je šel mirno dalje, a ko so ga mladeniči ugledali, so se mahoma oddaljili. To se je zdelo stražniku malo čudno, vendar ni polagal velike važnosti na ta dogodek. Iz nekeke radovednosti pa se je približal vratom vile, ki pa so bile zaprte. Na vratih ni mogel opaziti ničesar sumljivega. Ko pa je pogledal na tla, je zapazil kos voska, na katerem je bil odtisk ključavnice vrat omenjene vile. Spravil je hitro najdeni »modele«, ter stekel za tremi ptički, o katerih je bil sedaj prepričan, da so vlomilci, najmanj pa tatovi ali potepuhi. Ti pa so bili izginili v ozkih ulicah starega mesta. Stražnik pa se vedno ni izgubil upanja ter je begal dalje. Naenkrat pa je zagledal na ulici človeka, ki je pričel bežati. Hajd za njim! Ni trajalo dolgo, in stražnik ga je že imel v pesti. Odvedel ga je na inšpektorat. Na policiji je povedal mladenič, da se imenuje Guido Prelec, stanujoč v ulici della Guardia št. 31. Odločno je zanikal, da bi bil v ulici Alice z dvema tovarišema. — Toda čemu ste bežali po ulici? — Pred stražnikom vendar. — A zakaj? — Ker sem vedel, da me bo aretirali, kakor hitro me zagleda. Saj veste, človek, ki zbeži iz zapora, se vedno skriva pred takimi lunami. — Na policiji so ga gledali debelo, ko pa so pogledali v registre, so našli zapisano: »Guido Prelec je zbežal dne 18. aprila iz zapora pri Jezuitih.« — Razume se, da je bil Prelec takoj zopet odpeljan na svoje staro mesto, katerega je bil zapustil — brez dovoljenja. Stražniku se ni niti sanjalo, da vjame namesto vrabca — goloba.

Hipno zblaznel. Včeraj popoldne se je izkrcal pomorščak Ivan Reiser, rojen l. 1876. v Prerovu pri Rakonichal na Češkem, s parnika »Atlanta« Avstro-Amerikane ter šel proti mestu. V ulici Machiavelli je hipno zblaznel in začel malo jokati, da ga vsi sovražijo in zasledujejo z namenom, da ga umore. Stražniki so nesrečnika odpeljali na policijsko ravnatelstvo, kjer so konstatirali, da ima zblazneli pri sebi nabasan revolver z 14 patronami in dalje nad 200 K denarja. Odvedli so ga na opazovalnico tukajšnje mestne bolnišnice.

Proseško pevsko društvo »Hajdrih« priredi veliki pomladanski koncert v nedeljo, dne 3. maja t. l. ob 4. uri popoldne v Tomaju na dvorišču g. Ant. Cefuta-Ucman. Pri koncertu in plesu svira vojaški orkester iz Gorice. Cene: Vstopnina 60 vin, l. sedeži 60 v. II. sedeži 40 vin.

Odlikovan delavec. Tržaško namestništvo je skladiščnemu delavcu južne železnice Andreju Fajdiga podelilo častno svetinjo za 40letno zvesto službovanje.

Javna zahvala. Šolsko vodstvo Ciril Metodove šole pri Sv. Jakobu v Trstu se zahvaljuje lekarni Trnkoczy v Ljubljani za velikodušen dar zdravilnih pripomočkov za šolsko lekarno. — Šolsko vodstvo.

Amerikanski milijarderji

Ce govorimo pri nas o Krezih novega sveta, imamo vedno v mislih bogate Amerikance, katerih premoženje se ceni na milijarde. Poglejmo

Modni salon
M. SEDEJ-STRNAD Ljubljana,
Prešernova ul.
se priporoča cenjenim damam.
Najmodernejši slanniki. Žalni klobuki.

Dobre matere skrbе, da dobe njih malčki tečne, dobre sladkorne jedi za večerjo. Z malim trudom, z malo denarja in velikim vspehom se pripravljajo izvrstne sladkorne jedi iz dr. Oetkerja puddingov-praškov. Dobe se v raznih okusih: vanilja, malinovec, mandel, citrona, čokolada in so otrokom zelo priljubljeni. Iz enega zavočka puddingovega praška po 15 h s primesjo 1/2 litra mleka, 2 jajec in 5 dkg sladkorja se pripravi izborna večerja za 4—6 otrok. Ker se podajajo puddingi s sadnim sokom ali smetano, zvišajo ti dodatki okus in redilnost puddingov.

pa natančneje, kako je s temi ameriškimi milijonarji! Ali je res toliko pravil ameriškimi milijonarji? Amerikanci niso sami ničesar natančnejšega vedeli o njih in šele sedaj, ko so morali tudi vsi bogataši, katerih letni dohodki znašajo nad 16.000 kron, plačati dohodninski davek, imamo nekoliko natančnejši vpogled v njih denarni položaj. Pri Amerikancih je vsak bogataš, ki ima sto milijonov milijard. Pri nas velja oni za milijarderja, ki ima tisoč milijonov. Ampak tudi število teh ameriškimi milijarderjev je zelo veliko: Dolarska milijarderja sta samo dva, Rockefeller in Carnegie. Koliko je njuno premoženje, se doslej še ne more dognati natančno. Vsi ostali ameriškimi »milijarderji« niso milijarderji, ampak milijonarji. Seveda, med njimi se nahaja veliko mož, ki imajo ogromno premoženje in ki niso znani niti Njujorčanom, kaj šele Evropejcem.

F. Ferrero, njujorški sodnik »Correra« ima v svojih poročilih o premoženju teh mož precej natančne in zanesljive številke. Morgana so smatrali za milijarderja. Težko je dognati, če je ta naslov opravičen. Denarni milijardier Morgan najbrže ni bil, zakaj veliki del njegovega premoženja je bil založen v dragocenih umetniških zbirkah, ki jih je deloma dobil Metropolitanski muzej. Premoženje rodbine Gould presega najbrže eno milijardo, vendar vsled številnih dedičev je to ogromno premoženje razpadlo. Med Gouldi se nahaja danes več mož, ki rožljajo z več sto milijoni mark, dočim jih je med njimi nekaj tako »revnih«, da dobijo letno le 40.000 mark. Tudi v rodbini Vanderbiltd je mnogo milijonarjev.

Poleg teh znanih milijonarjskih rodbin pa se je pojavila v najnovejšem času cela vrsta drugih mož, katerih premoženje se čeni na več sto milijonov. Tako sta preteklo leto umrli v Nju Jorku dva veletrgovca, Altmann und Hearu, katerih vsak je imel dve sto milijonov mark premoženja; pred njima je umrl v Nju Jorku neki Kennedy, ki je zapustil 240 milijonov. Izmed rudniških milijonarjev, ki živijo še sedaj v Združenih državah, je najbogatejši Ford, tovarnar avtomobilov. Čisto gotovo se namreč ve, da je dobil lani v svojo blaginjo dvaintrideset milijonov kron. Sielckna, trgovec s kavo cenijo tudi na več sto milijonov. Cudaby je težak kakih osem milijonov in v Woolworth ravno tako, če ne še bolj. Dalje imamo tu kralja banan — nekega Italijana — ki ima tudi več milijonov premoženja, kralja citron in francoskega kuharskega umetnika, Weberja po imenu, ki so ravno tako bogati.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

CEJARJEVO ZDRAVSTVENO STANJE.

Uradna poročila so ugodna.

Dunaj, 23. aprila. Uradna »W. allg. Ztg.« prinaša sledeče poročilo o vladarjevem položaju: Današnji dan se more zaznamovati kot najugodnejši v razpoloženju cesarja. Kašelj se je močno polegel; cesar je bil in vever in ima tudi dober apetit. Ne čuti prav nobene utrujenosti in je opravljal vse vladne posle. Stanje njegovo se je tako močno zboljšalo, da ni povoda za vznemirjenje in skrbi. Cesar je svojo bolezen popolnoma premagal. Danes je napravil cesar že izprehod po galeriji in je dalje časa skozi odprto okno gledal ven na prosto. V njegovi okolici je vse to razpoloženje silno dvignilo.

Politični in prvi krogi niso optimistični.

Dunaj, 23. aprila. Kljub jasnim besedam uradnih komunikacijev so politični in prvi družabni krogi precej v skrbi. Dopoldanski in popoldanski listi ne presojajo položaja tako ugodno in pravijo, da katar še vedno traja. Tudi današnja »dunajska borza«, ki je dobro informirana presoja položaj neugodno in tudi papirji so padli.

ZA PARLAMENT.

Dunaj, 23. aprila. (Soc. demokrati so naslovili na dr. Sylvestra pismo, v katerem ga pozivajo, da skliče konferenco klubovih načelnikov, ki naj omogoči sklicanje parlamenta.) Predsednik dr. Sylvestr se je danes pismenim putem obrnil na klubove načelnike in jih obvestil o soc. dem. predlogu za sklicanje konference in za akcijo v svrhu sklicanja parlamenta. Pozval je stranke, da zavzamejo k temu predlogu stališče. S pismom dr. Sylvestra so se danes pečali Poljaki. Parlamentarna komisija se je več ur posvetovala.

Večina je principielno zato akcijo v svrhu omogočiti parlamentarno delo. Je pa tudi dovolj glasov, ki so se izrekli proti in ki zahtevajo, da se naj poljski klub nikar preveč ne ekspozira. Nemško nacionalna zveza se bo posvetovala šele v ponedeljek o tem predlogu. Velika večina je za akcijo. Zanimivo je, da se je med Poljaki in Nemci pojavil načrt po sporazumu vseh strank v svrhu parlamentarnega dela makar proti volji.

EPIRSKO VPRAŠANJE.

Krf, 23. aprila. Predsednik provizorične epirske vlade Zografos je dospel na Krf, da se postetuje z zastopniki albanske vlade. V kratkem se zberejo v Argirokastru voditelji Epirotov v katerih se store odločilni sklepi glede mirovnih predlogov albanske vlade.

ŠTRAJK PEKOVSKIH POMOČNIKOV.

Pariz, 23. aprila. Tu stopijo pekovski pomočniki v štrajk. Posledice nedogledne.

PRINCESINJA — SOC. DEMOKRATKA — UMRLA.

Vratislava, 23. aprila. Bivša princesinja Virtenberška, sedaj meščanka Vilim, je umrla. Znana je po svojem udeleževanju v soc. demokratskih vrstah.

PUNT NA KITAJSKEM.

Zlikar, 23. aprila. Del častnikov Katijske divizije in moštva se je začel puntati. Vojski so napadli guvernerjevo palačo in ubili 4 vojake od straže. Proti njim odposlani vojski niso hoteli ubogati. Oficirji zapuščajo prapore. Bati se je, da začno s puntom tudi druge garnizije.

STRAŠNO MASČEVANJE.

Trinidad, 23. aprila. Stavkajoči delavci so nagnali v beg uradnike in direktorja rudnikov. Bežali so v rudnik. Delavci so jama zažgali in zaprli vse izhode.

VELIK POŽAR.

Banhong, 23. aprila. Tu je izbruhnil velik požar. Več tisoč ljudi je brez strehe.

OBLETNICA PADCA SKADRA.

Cetinje, 23. aprila. Danes, ob obletnici padca Skadra, se je vršila maša za padle vojake. Udeležili so se je vsi zastopniki Srbije in Rusije.

POTRES NA ČESKEM.

Praga, 23. aprila. Na severozapadnem Českem je bilo čutili močan potrese.

IZID VOLITEV NA ŠVEDSKEM.

Stokholm, 23. aprila. Znan je izid volitev v parlament. Desnica je dobila 86, soc. demokrati so dobili 73, liberalci 71. Po tem je dobila desnica 22, soc. dem. 9, liberalci izgubili 31.

NEPOTRJEJEN REŠKI ŽUPAN.

Dunaj, 23. aprila. Cesar ni potrdil izvolitve reškega župana. Nova volitev se mora vršiti tekom 8 dni.

VOJNA MED MEHIKO IN ZDRUŽENIMI DRŽAVAMI.

Mesto Tampico zasedeno.

New York, 23. aprila. Ameriške čete so zasedle tudi mesto Tampico.

Amerikanci zapuščajo Mehiko.

Veracruz, 23. aprila. Državljeni Združenih Držav v trumah zapuščajo Mehiko in sicer na poziv ameriških oblasti. Prebivalstvo le z nezavoljstvom odhaja, ker smatra korak Združenih Držav za neprimeren.

Mesto Veracruz.

Veracruz je glavno mesto ravno tako imenovane mehianske države in leži ob morju sredi nezdružljivega močvirja. V najnovejšem času je bil Veracruz pretvorjen v dobro pristanišče. Z dvema železničnima progama je Veracruz zvezan z glavnim mestom Mehiko. S parobrodi ima Veracruz izdajo z New-Orleansom, z Zapadno Indijo, New Yorkom in z zapadnimi obalami Evrope. Od Veracruz pella kabel na Havano in Galveston. Mesto ima ravne ceste, ki so čisto moderno stavljene. Hiše so nizke. Lepi so glavni trgi. Mesto ima 7 cerkva med njimi eno katedralo. Ima dalje 4 samostane, avguštinski kolegij, carlinski urad, gledališče in cirkus za blikoborbo. Mesto ima 30.000 prebivalcev, od katerih je večina mulatov. (potomci prvotnega prebivalstva in naseljenecv). Mnogobrojni Evropejci imajo trgovino čisto v svojih rokah. Pred mestom je nekaj trdnjav, med njimi je dobro utrjena trdnjava Ford San Juan de Ulna na otoku istega imena. Mesto je zgradil Korteiz 1520. l. Mesto so Španjolci utrdili in ga imeli v svojih rokah do 1825. Leta 1835 se je mesto udalo Francozom, leta 1847 pa severoameriškim četam. Republika Veracruz ima en milijon prebival-

cev, po večini Indijancev iz plemena Astekov. Totonakov in Hontalov; ostali so mešanica s Španci.

MEKSIKANSKI UPORNIKI SE ZDRUŽILI S HUERTOVIMI ČETAMI.

Washington, 23. aprila. Vojni urad dobiva sporočila, da so se pri Tampicu uporniki združili s Huerto proti ameriškim četam.

Poziv generala upornikov.

Washington, 23. aprila. General upornikov Caranza je odposlal ameriškemu predsedniku Wilsonu noto, v kateri izjavlja: Ustaši se bodo kljub temu, da ne pripoznajo uzupatorja Huerte za predsednika, vendar borili proti Amerikancem, ker so ti v Mehiko vpadli, zavzeli Tampico in Veracruz in s tem suvereniteto in samostojnost mehiškega načell. General Caranzo pozivlja Wilsona, da naj zapove ameriškim četam, da zapuste Veracruz in Tampico in da takoj zapuste mehiška tla. Sporni slučaj v Tampicu naj se odkaže notarni vladi, da ga preišče in da Amerikancem vse zadoščenje.

Mali oglasi.

Beseda 5 vinarjev. Najmanjši znesek 50 vinarjev. Pisemno vprašanje je priložiti znamko 20 vinarjev. — Pri malih oglaših ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; za ostanj inserent v znamkah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Odda se dobro ldoča restavracija v Ljubljani. Ponudbe pod »Restavracija« poštno ležeče. 281—3

Proda se pes čuvaj (ovčarski) približno 3 leta star, vpraša se naj Ljubljana. Stari trg 5, 251—x

Lepi portali za prodajalno z vhodom in izloženim oknom se zaradi prezidave ceno proda. Tržaška cesta št. 43.

Kupi se dobro ohranjen glasovir. Ponudbe na »Anončno ekspedicijo.« 286—2

Lepo novo posestvo

z dobro upeljano mizarsko obrtjo, pripravno za vsako drugo obrt, se takoj z vso opravo in orodjem po nizki ceni proda. Naslov v »Anončni ekspediciji« v Ljubljani.

J. Zamlien

čevljarški mojster v Ljubljani, Gradišče št. 4

izvršuje vsa čevljarška dela do najfinišne izvršitve in priporoča svojo zalogo storjenih čevljev. Izdeluje tudi prave gorske in telovadske čevlje. Za naročila z deželne zadostuje kot mera poslan čevlji.

100.000 ur!

Valeb balkanske vojne sem prisljen 100.000 komadov imit. srebrnih ur z dvojnimi pokrovom, katerih izvršno anker-rem-kolesje teče na rubinskih kamenjih (s 3 pokrovi) in ki so bile narejene za Turčijo, za 1 kos po smešni ceni K 3—, 2 kosa za K 570, 5 kosov za K 1850, 10 kosov za K 25— od dati. Nikdo naj torej ne zamudi prilike, da si te izborne ure, ki se jih v resnici napol zastoni prodaja, nabavi. Naročite takoj, ker bode zaloga v najkrajšem času izrpana. 3 leta garancije. — Pošlje po povzetju centrala ur

SIMON LUSTIG, Neu-Sandez št. 361.

Baška!

Prvo čisto slovansko kopališče ob Adriji

Hotel Velebit

lastnik Hrvat A. Tudor na otoku Krku (Veglia), Istra.

Izvrstna kuhinja, nič zdraviliške takse.

Hotel ima krasen položaj, je okoli 20 korakov oddaljen od morja proti kopališču. Nova moderna zgradba; oskrbljen je z izvrstno pitno vodo. Pred hotelom velika terasa. Dnevna zveza s parobrodom z Reko. Vse informacije, prospekte, dajle zastoni in franko lastnik hotela.

Lepa, nova hiša

(vila).

ki se jako dobro obrestuje s petimi stanovanji, sadnim in sočivnim vrtom v Beljaku (Lind) se radi družinskih razmer pod zelo ugodnimi pogoji in po primeroma nizki ceni takoj proda.

Pojasnila daje Jakob Špicar, posojilniški uradnik na Jesenicah (Gorenjsko).

Sprejem takoj samostojnega stolarskega pomočnika.

Lovro Malčič, Prevalje, Koroško.

Trgovina

z mešanim blagom v Ljubljani se radi družinskih razmer proda z vso cprvo pod zelo ugodnimi pogoji. Vpraša se pri

Franji Snoj,

trgovina, Kolodvorska ulica šte. 41.

Na debelo in drobno!

Prenočišče. - Gostilna. - Buffet.

TRST

Hinko Kosič

TRST

ulica Carradori 15 (vogal Geppa)

se priporoča cenjenim tržaškim gostom in v Trst prihajajočim potnikom.

Modistinja

Minka Horvat, Ljubljana, Stari trg 21.

Priporoča svojo veliko zalogo damskih in otroških klobukov, športnih čepic in vseh potrebščin za modistke. — Popravila se točno in najcenejše izvrše.

Samo kratek čas.

Nasproti Justični palači.

Grand cirkus international A. Kratky.

75	Lastna menagerija.	60	10
prvorazrednih artistov		plemenskih konj.	klovnov in Augstov.

Nikak reklamni menagerijski cirkus, temveč pravi konjski cirkus v pravem pomenu besede. Najznamenitejša, najodličnejša in najpopolnejša cirkuske podjetje avstro-ogrške monarhije.

Cirkus je pokrit in igra ob vsakem vremenu. Lastni orkester.

V petek 24., v soboto 25. aprila

: velike gala predstave :

s samostojnim za Ljubljano novim senzac. atrakcijskim sporedom. Začetek ob 8 1/4.

Ob nedeljah in praznikih

2 gala slavnostni predstavi 2

Začetek ob 4. uri.

Začetek ob 8 1/4. uri.

.. Pri vseh predstavah znameniti Kratkylov spored. ..

Cene prostorov: Lože za 4 osebe 12 K; zaklopni sedež 3 K; I. prostor 2 K; II. prostor K 150; III. prostor 1 K. Galerijsko stojišče 60 vinarjev.

VELIKI OKASIJSKI TEDEN!

Angleško skladišče oblek

O. Bernatović, Ljubljana, Mestni trg 5-6.

Telefon 182.

Telefon 182.